

**สภาพและปัญหาการได้รับบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ
ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ใน
โรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5
STATE AND PROBLEMS RECEIVE OF ASSISTIVE TECHNOLOGY FOR STUDENTS
WITH LEARNING DISABILITY THE OFFICE OF KHON KAEN EDUCATIONAL SERVICE AREA 1-5**

เจษฎา สิงห์พันธุ์ดอน*

รศ.รัตนภรณ์ อัครธรรมรัตน์ **

ดร.สมพร หวานเสรีจ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และศึกษาสภาพและปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 360 คน และครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 235 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามเขตพื้นที่การศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบระบุจำนวนแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบบสอบถามเรื่องสภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอบถามกับนักเรียน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .93 แบบสอบถามเรื่องสภาพและปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่สอบถามกับครู มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .94 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการบริการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ มีความต้องการบริการผลิตสื่อ ส่วนสภาพที่ได้รับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับบริการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ บริการผลิตสื่อ ส่วนรายการสื่อและบริการทั้งหมดนั้นสภาพที่ได้รับมีน้อยกว่าความต้องการ ยกเว้น 2 รายการคือ บริการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้และบริการผลิตสื่อ
2. สภาพในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ของ

คำสำคัญ : บริการสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา ปัญหาทางการเรียนรู้

Keyword : Assistive technology, Learning disability

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9

ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 235 คน พบว่า มีสภาพการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับสูงที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามบัญชีแนบท้ายกฎกระทรวง มิใช่เพียงพอต่อความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ รองลงมาคือโรงเรียนมีนโยบายหรือคำสั่งชัดเจนเกี่ยวกับการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาและได้สำรวจความพึงพอใจต่อระบบการให้บริการของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อยู่สม่ำเสมอ

3. ปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการพรรณวิเคราะห์ข้อมูลครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 94 คน พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขั้นตอนในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามีความยุ่งยากและการดำเนินงานที่ล่าช้า รองลงมาคือ ผู้ปกครองและครูขาดความรู้และความเข้าใจขั้นตอนการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ABSTRACT

The objective of this research was to study the state and problems in receiving assistive technology for learning disabilities of pilot schools under jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area 1-5. The samples were 360 learning disability students and 335 special education teachers taking care of learning disability students by Stratified Random Sampling based on the educational area. The instruments included questionnaire as the number specification, 5-level-Rating Scale, and Open Ended Questionnaire constructed by the researcher. For the questionnaire of the state and assistive technology receiving responded by the students, its reliability coefficient was .93. For the questionnaire of the state and problem in receiving the assistive technology responded by the teachers, its reliability coefficient was .94. Data were analyzed by calculating the Percentage, Mean, Standard Deviation, and described in narrative form.

The research findings found that:

For the state in receiving assistive technology for learning disability students in pilot schools under jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area 1-5, found that most of learning disabilities wanted to receive remedial teaching. For the second order, they wanted to receive the service in creating the assistive technology. For the whole service, the received state was less than their need except 2 items: the remedial teaching and media production.

For the overall and each item of state in receiving assistive technology for learning disability students in pilot schools under jurisdiction of The Office of Khon Kaen Educational Service Area 1-5, found that 235 special education teachers taking care of learning disabilities had the state in asking for the assistive technology for learning disability students in “Moderate” level. Their opinion on the state of implementation in “The Highest” level included: the facilities, assistive technology according to the list of Ministry Rule which were not sufficient for the needs of the learning disabilities’ needs. The second order included: the schools had policy or order in asking for the facilities, and they always surveyed the satisfaction on service for learning disabilities.

For the problems in asking for the assistive technology of learning disability students from descriptive data of 94 special education teachers taking care of learning disabilities, found that the problems with “The Highest” level included the steps in asking for receiving the assistive technology which was complex and the delay of time during the implementation. The second order included: the students’ parents lacked of knowledge and understanding in asking for receiving the assistive technology.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถภาพโดยรัฐคือเป็นหน้าที่อันสำคัญที่สุดที่จะจัดการศึกษาให้กับประชาชนได้มีโอกาสและสิทธิเท่าเทียมกัน ครอบคลุมทุกคน ทุกกลุ่มทั้งในระบบและนอกระบบ และตามอัธยาศัย ทั้งนี้โดยมีกฎหมายรองรับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทยได้บัญญัติไว้ในมาตรา 43 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี มาตรา 5 ระบุว่าบุคคลที่พิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ และมาตรา 80 ระบุว่า รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงชาย รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ยากไร้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือบุคคลทุพพลภาพซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยรัฐจะต้องจัดให้ตั้งแต่แรกเกิด หรือเมื่อพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตลอดจนนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ยิ่งเน้นให้เด็กในวัยเรียนแบบเรียนร่วม ทำให้เด็กพิการมีโอกาสเข้าเรียนอย่างทั่วถึงและพยายามจัดการศึกษาที่หลากหลายเพื่อสนองตอบตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและความต้องการพิเศษเฉพาะบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

ตาม พระราชบัญญัติ การ ศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 วรรคสามระบุว่า การจัดการศึกษาสำหรับ

คนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบ ความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ จึงออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษา พ.ศ.2545 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2545 เพื่อให้การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (เบญจา ชลธำรินทร์, 2545)

จากพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 วรรคที่ 1 ระบุว่าคนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ดังนี้ คือได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และจากมาตรา 8 ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง นอกจากนั้นสถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด รวมทั้งให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี

สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คือเป็นนักเรียนที่มีสติปัญญาอยู่ในระดับปกติหรือสูงกว่าปกติ แต่มีปัญหาในการเรียนรู้ในเรื่องการจัดกระทำข้อมูลอันเกิดจากปัญหาของสมองหรือระบบประสาทส่วนกลางที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดเก็บข้อมูลหรือการนำข้อมูลมาใช้ นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การพูด การฟัง และทักษะต่างๆ ในสังคม นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีปัญหายั่งยืนในการรับรู้ข้อมูลที่ได้ยิน ไม่อาจรวมเป็นสาระสำคัญ หรือจำไม่ได้ หรืออาจจะจำผิดๆ ถูกๆ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542)

นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีข้อจำกัดในการเรียนรู้ ทำให้เป็นอุปสรรคในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะสื่อ งบประมาณ ห้องเรียนสอนเสริมทางวิชาการที่มีอยู่จำกัด และ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการขอรับบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของสิทธิที่จะได้รับ จึงไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง (ปิยะพร ผ่องแผ้ว, 2544)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการได้รับบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ปีการศึกษา 2551 เพื่อให้โอกาสและสิทธิทางการศึกษาของนักเรียนเหล่านั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551

2. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และศึกษาสภาพและปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ได้แก่

นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 5,365 คน

ครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 582 คน

1.2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ได้แก่

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (Krejcie and

Morgan อ้างถึงในยุทธพงษ์ กัวยวรรณ, 2543) และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
จำนวน 360 คน

ครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบ
นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 235 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 เรื่องสภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สอบถามนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชุดที่ 2 เรื่องสภาพและปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สอบถามครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
- 2) วิเคราะห์สภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยคำนวณค่าความถี่ร้อยละ
- 3) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นสภาพในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ของบุญชม ศรีสะอาด (2543)
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดของครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยการพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพและปัญหาการได้รับการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต1-5 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 64.8 มีอายุระหว่าง 10-12 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.4 และอายุระหว่าง 13-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.4 และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป. 4 - ป. 6 คิดเป็นร้อยละ 38.9 และชั้น ม.1-ม.3 คิดเป็นร้อยละ 36.2

2. สภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 360 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการบริการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 70.6 รองลงมาคือ มีความต้องการบริการผลิตสื่อ คิดเป็นร้อยละ 63.6 และรายการที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ กระดานต่อภาพและเทปคลาสเซต คิดเป็นร้อยละ 12.5

ส่วนสภาพที่ได้รับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 72.6 รองลงมาคือ บริการผลิตสื่อ ได้รับคิดเป็นร้อยละ 63.4 และรายการที่ได้รับน้อยที่สุด คือ โปรแกรม AMIS คิดเป็นร้อยละ 1.7 รายการสื่อและบริการทั้งหมดนั้นสภาพที่ได้รับมีน้อยกว่าความต้องการ ยกเว้น 2 รายการคือ บริการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้และบริการผลิตสื่อ

3. สถานภาพครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พบว่า สถานภาพทั่วไปของครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 85.10 ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 46 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.70 รองลงมาคืออายุ 31-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.70 ส่วนในด้านอายุงานราชการ ส่วนใหญ่จะรับราชการ 5 ปี ขึ้นไป

คิดเป็นร้อยละ 54.00 โดยมีการศึกษาอยู่ที่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.80 เคยผ่านการรับความรู้เกี่ยวกับการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 85.10 และผ่านการอบรมหลักสูตรการสอนการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 54.00

4. สภาพในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พบว่า ครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 235 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 ในภาพรวม ($\bar{X} = 2.86$, $S.D. = 1.15$) และรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานที่อยู่ในระดับสูงที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามบัญชีแนบท้ายกฎกระทรวง มิใช่เพียงพอต่อการเลือกเพื่อขอรับบริการอย่างเหมาะสมตามความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.10$, $S.D. = 1.22$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีนโยบายหรือคำสั่งชัดเจนเกี่ยวกับการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และโรงเรียนสำรวจความพึงพอใจต่อระบบการให้บริการของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.91$, $S.D. = 1.29$) และสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้โรงเรียนได้รวดเร็ว และโรงเรียนได้ประสานงานการส่งมอบสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษากับผู้ปกครองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.60$, $S.D. = 1.34$)

5. ปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จากการพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูล ครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 94 คน

พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขั้นตอนในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามีความยุ่งยากและการดำเนินงานที่ล่าช้า คิดเป็นร้อยละ 36.17 รองลงมาคือ ผู้ปกครองและครูขาดความรู้และความเข้าใจขั้นตอนการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.91 สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามบัญชีแนบท้ายกฎกระทรวง ไม่หลากหลายและไม่เพียงพอต่อความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 15.95 ผู้ปกครองไม่เข้าใจและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 10.63 และปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ ผู้ปกครอง และครูขาดการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 5.31 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการได้รับการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ปีการศึกษา 2551 ในการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

สภาพการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการบริการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ บริการผลิตสื่อ และรายการที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ กระดานต่อภาพและเทปคลาสเซต ส่วนสภาพที่ได้รับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้ รองลงมาคือ บริการผลิตสื่อ และรายการที่ได้น้อยที่สุด คือ โปรแกรม AMIS จากการสรุปผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความต้องการและได้รับการสอนเสริมตามสาระการเรียนรู้และบริการผลิตสื่อเป็นส่วนใหญ่ จากรายการที่กำหนดตามบัญชีแนบท้ายตามกฎหมายกระทรวง ซึ่งสอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2545 ให้เป็นไปตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ตามแผนการจัดการศึกษาพิเศษเฉพาะบุคคล

สภาพในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพดำเนินงานของครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พนารัตน์ มาลีลัย (2550) ซึ่งศึกษาพบว่า การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษากับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในจังหวัดสกลนครสามารถดำเนินการได้อยู่ในระดับปานกลางทั้งสภาพและปัญหา

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าครูการศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่อยู่ในระดับสูงที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามบัญชีแนบท้ายกฎกระทรวง มิใช่เพียงพอต่อการเลือกเพื่อขอรับบริการอย่างเหมาะสมตามความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ราชัน นิลบรรพต (2548) ที่ศึกษาพบว่า ความต้องการที่มีความจำเป็นมากที่สุดคือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็น จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนมีนโยบายหรือคำสั่งชัดเจนเกี่ยวกับการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา แต่เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของบุญสนอง รัตนสุนทรวงศ์ (2545) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการกำหนดมาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้คือ ไม่มีระบบมาตรฐานที่ชัดเจนสำหรับผู้พิการไทย ทั้งขาดองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายฯ และทำหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว แต่ไม่มีองค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลของการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกตาม

นโยบายจะเห็นว่าปัจจุบันมีการพัฒนาระบบ นโยบาย และมาตรฐานในการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนพิการมากขึ้น

จากการสำรวจความพึงพอใจต่อระบบการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกฯ ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับ ปวิษฐา สุภินนพงศ์ (2549) ที่พบว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร จากศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางอยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขั้นตอนในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษามีความยุ่งยากและการดำเนินงานที่ล่าช้า สอดคล้องกับ สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ (2549) ที่พบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไม่มีความรู้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และขาดการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะบุคคล ตลอดจนปัญหาการระเบียบหรือเกณฑ์ไม่เอื้อต่อการให้ความช่วยเหลือผู้พิการ ทำให้เกิดการดำเนินงานที่ล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการในการดำเนินชีวิตของผู้พิการ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการได้รับบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ปีการศึกษา 2551 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการศึกษา ระบบการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อทางเลือกให้กับผู้พิการที่มีความแตกต่างทั้งประเภทและระดับความพิการ

1.2) สถานศึกษาควรจัดระบบการประสานงานในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการชี้แจงนโยบายให้บุคคลากรได้มีความรู้และความเข้าใจขั้นตอนในการขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้ชัดเจน

1.3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประเมินและติดตามความพึงพอใจหลังการให้บริการ และจัดทำข้อมูลสารสนเทศไว้สืบค้นอย่างเป็นระบบเพื่อจะลดความล่าช้าในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในนักเรียนที่มีปัญหาประเภทอื่นๆ

2.2) ควรศึกษาและสำรวจความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา นอกเหนือจากที่รัฐจัดให้ แนบท้ายบัญชีตามกฎหมายกระทรวง

2.3) ควรศึกษาและสำรวจความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในเชิงคุณภาพและในสภาพบริบทของผู้พิการที่มีระดับความพิการแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **การคัดแยกและส่งต่อคนพิการเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- พนันชัย อินทนาชัย. (2542). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการแบบเรียนร่วมกับเด็กปกติในจังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เบญจา ชลธาร์นนท์. (2545). **การสอนเสริมเด็กพิการเรียนร่วม**. ชุดเอกสารทางวิชาการสำหรับพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญสนอง รัตนสุนทรกุล. (2545). **ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีนโยบายการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ**. ค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2551, จาก <http://www.riclib.nrct.go.th/abs/oid/t135859pdf>.
- ปวิษฐา สุภินพวงศ์. (2549). **การศึกษาสภาพการรับบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามกฎหมายกระทรวง : กรณีศึกษา ผู้รับบริการในโรงเรียนเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ปีการศึกษา 2547**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปิยพร ผ่องแผ้ว. (2544). **สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการใช้สื่อการเรียนการสอนเด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). **การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: แว่นแก้ว.

- พนารัตน์ มาลีลัย. (2550). **สภาพและปัญหาในการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุษทองพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีสาสน์การพิมพ์.
- ราชัน นิลบรรพต. (2548). **การศึกษาความต้องการ ปัญหา และเจตคติของครูและผู้ปกครอง นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม โรงเรียนวัดไทรทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด**. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ. (2549). **สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและเพื่อทุกคนในสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

